



4,92 km - 1 uur 38  
Brunssummerheide



Natuurmonumenten

# Wandelroute Brunssummerheide (Lichtgroen)

De Brunssummerheide ligt in het prachtige uitgestrekte Zuid-Limburgse heuvellandschap vlak bij Heerlen. Het is daar heerlijk wandelen over de heide en door de bossen. Op sommige punten zie je in de verte vennen. Het glooiende gebied verrast je steeds weer. Na iedere heuvel kun je van een nieuw uitzicht genieten. Uiteraard mag een wandeling over de paarse heide in augustus niet ontbreken! De route voert je door een heuvelachtig landschap en langs mooie heidevelden.

Volg de paaltjes met lichtgroene band (vanaf Restaurant Schrieversheide)

## Waar kun je starten

### Brunssummerheide, Startpunt



Parkeerplaats  
Brunssummerheide  
(Schaapskooiweg)



Parkeerplaats voor  
rolstoelgebruikers





## 1 Schrieversheidevennen

De wandeling begint met een mooi uitzicht over een heidehelling. Midden op deze heide zie je beneden links een paar vennen liggen. Deze vennen heten Schrieversheidevennen, zo genoemd naar het gebied waarin ze liggen. Het restaurant waar je na een gezellige wandeling over de heide kunt genieten van lekkere versnaperingen heet ook Schrieversheide. De nabijgelegen Schrieversheide-vennen worden ook gevoed met het hemelwater van het restaurant-gebouw. Een aantal jaren geleden zijn deze vennen gerestaureerd, zodat de planten en dieren weer ruimte kregen.



## 2 Zandvlakte

Hier zie je een mooie zandvlakte, die ontstaan is door bruinkoolwinning in de streek. Om bij die bruinkool te komen, moest de bovenste zandlaag worden afgegraven. Deze zandlaag is op de Brunsummerheide gestort. Het zand ziet er wat witter uit dan je zou verwachten. Dit komt omdat er zilverzand in zit. Zilverzand ontstond in het prehistorische Mioceen-tijdperk 20 miljoen jaren geleden en komt hier van nature voor. Het is door zijn zuiverheid als delfstof erg geschikt om bijvoorbeeld glas mee te maken.



### 3 Genieten van een nieuw bos



Natuurmonumenten is bezig om het grove dennenbos langzaam om te vormen naar een natuurlijk bos met meer variatie. De weggehaalde bomen worden gebruikt in biocentrales voor het opwekken van energie. In het bos dat zo ontstaat krijgen veel meer planten en dieren een kans. Reeën vinden hier nu meer beschutting dan eerst. Reebokken vegen hun gewei af aan de bast van kleine boompjes. Aan deze veegsporen zie je dat reebokken hier in het bos lopen. Ook verschillende soorten spechten krijgen nu meer kans om aan voedsel en woonruimte te komen, zoals de grote bonte specht. Luister maar eens naar zijn geroffel!

---



### 4 Overgang heide naar bos



Bij de overgang van dit deel van de heide kom je in het bosgebied van het Sternbachdal. Dit dal heeft de naam te danken aan de familie De Sternbach, die ooit 90 hectare grond bezat in de natte vlakke bij de oorsprong van de Roode beek. Dit schilderachtige Sternbachdal kent een tragisch verhaal. Lang geleden stond op deze prachtige plek een kasteel. De jonge bewoner van dat kasteel was een losbol, waar zelfs de Middeleeuwse bewoners uit de omtrek schande over spraken. De losbol had zijn zinnen gezet op het knapste meisje van Brunssum, maar al zijn pogingen om haar te verleiden mislukten. Het meisje wees hem constant af en was verloofd met een jongen uit haar dorp. Op een bepaald moment liet de jonge kasteelheer twee zilveren kandelaars uit zijn kasteel ontvreemden. Die werden verstopt bij de ouderlijke woning van de verloofde van het meisje. Natuurlijk werden de kandelaars daar ontdekt, waarop de verloofde beschuldigd werd van diefstal. Het meisje wist dat de verloofde de doodstraf zou krijgen en ging naar de kasteelheer om genade te vragen. Om haar verloofde te redden beloofde ze hem dat ze bij hem zou gaan wonen. Een paar dagen later kreeg de verloofde van het meisje toch de strop! Ze rende naar boven en hoog in de toren riep ze uit "Red me. Red me!" Plotseling klonk er een donderslag in de lucht, de bodem opende zich en het kasteel verdween in de diepte. Van het meisje en de kasteelheer werd nooit meer iets vernomen. Als je op deze plek even stil blijft staan, hoor je misschien nog de tragische noodkreet "Red me, Red me!"



## 5 Uitzicht Sigrano groeve

Op deze plek heb je een fantastisch uitzicht op de grote Sigrano groeve. Tussen 1915 en 1930 werd langs de grens met Brunssum bruinkool gewonnen. Bruinkool wordt nu niet meer uit de grond gehaald. Deze grote groeve is dus ontstaan door het winnen van zilverzand. Dit zand is fijnkorrelig, wit, heel zuiver en heeft een laag ijzergehalte. Daarom gebruikt de hoogwaardige glasindustrie graag deze grondstof. In de fijnkeramische industrie wordt er bijvoorbeeld emaille en porselein van gemaakt.

---



## 6 Heksenberg



Je bent aangekomen bij de Heksenberg. Je kijkt vanaf deze plek tegen de 140 meter hoge heuvel aan. Komt de naam Heksenberg weer van een legende of misschien toch niet? Er wordt gefluisterd dat heksen boven op de berg hun bijeenkomsten hadden. Een andere uitleg is dat dit niet de Heksenberg is maar de Hessenberg, Vernoemd naar één van de belangrijkste Germaanse stammen uit deze omgeving. In het begin van onze jaartelling woonden zij op de Brunsummerheide en omgeving. Na een zeer bloedige strijd met de Romeinen werden de dode Germanen van het slagveld verzameld en verbrand. De urnen met as werden opgestapeld. Daarna scheidten de overgebleven Hessen hun helmen vol met zand en bedekten daarmee de hoog opgestapelde urnen. Misschien dat je na het lezen van beide verhalen toch met meer ontzag de heuvel afdalt en je de route vervolgt.



## 7 Schaapskooi



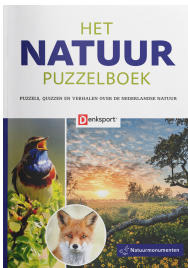
In deze moderne schaapskooi staan over het algemeen Schoonebeker schapen. Dit schapenras komt oorspronkelijk uit Drenthe, maar graast ook hier op de Brunsummerheide. Van april tot oktober kun je op verschillende plekken de schaapskudde tegenkomen. De herder met zijn Bordercollies zorgt ervoor dat de heide op de juiste plek begraaft wordt. Kom je de herder toevallig tegen, dan kan je hem alles vragen over de Schoonebekers. In de lammertijd komen de Schoonebekers en de Mergellanders, die normaal op de Sint Pietersberg grazen, samen in deze schaapskooi. Je kunt je voorstellen dat het dan een drukte van jewelste is. Toch vinden wij het leuk als je eens komt kijken, maar dan wel op bepaalde dagen. Dat gebeurt meestal rond de Paasdagen en deze worden via de media aangekondigd.



## Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

[nm.nl/de-natuur-in/word-lid](https://nm.nl/de-natuur-in/word-lid)



## Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

[nm.nl/puzzelboek](https://nm.nl/puzzelboek)